

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ВИШИ СУД У БЕОГРАДУ
ОДЕЉЕЊЕ ЗА РАТНЕ ЗЛОЧИНЕ
Пословни број К-По₂ 5/2017

ТРАНСКРИПТ АУДИО ЗАПИСА

Са главног претреса од 23.11.2017. године

**Транскрипт аудио записа
са главног претреса одржаног 23.11.2017. године**

Председник већа: Председник већа отвара заседање у предмету Одељења за ратне злочине Вишег суда у Београду К-По₂ 5/2017 против оптужене Томић Ранке, због извршења кривичног дела ратни злочин против ратних заробљеника из члана 144 КЗ СРЈ по оптужници Тужилаштва за ратне злочине КТО број 5/16 од 26.05.2016. године.

Веће ће поступати у неизмењеном саставу.

Председник већа утврђује да су на главни претрес приступили:

-заменик тужиоца за ратне злочине Миољуб Виторовић,

Оптужена Томић Ранка са браниоцем адвокатом Миланом Милосављевићем.

Да ли су приступили сведоци [REDACTED]
Сви су присутни? Добро.

Присутни су и сведоци [REDACTED]

Добро. Након што је оптужница одбачена, дана 11.10.2017.године, Тужилац за ратне злочине поднео је захтев за наставак кривичног поступка против оптужене Томић Ранке. Веће је размотрило овај захтев тужиоца и донело следећу одлуку

Веће доноси

Р Е Ш Е Њ Е

Усваја се захтев тужиоца за ратне злочине за наставак кривичног поступка од 11.10.2017.године против оптужене Томић Ранке, због кривичног дела ратни злочин против ратних заробљеника из члана 144 КЗ СРЈ, а по оптужници Тужилаштва за ратне злочине КТО број 5/16 од 26.05.2016.године, па ће се на основу члана 417 став 1 тачка 2 ЗКП-а, кривични поступак наставити.

Суд доноси

Р Е Ш Е Њ Е

Да се главни претрес одржи наставаком доказног поступка.

Главни претрес је јаван.

На основу одредбе члана 236 став 1 ЗКП-а, врши се тонско снимање главног претреса, и транскрипти аудио записа су саставни део записника о главном претресу.

НАСТАВАК ДОКАЗНОГ ПОСТУПКА

Суд доноси

Р Е Ш Е Њ Е

Да се у наставку доказног поступка испита сведок [REDACTED]

Молим вас позовите сведока.

Сведок [REDACTED]: Добар дан.

Председник већа: Добар дан. Пред судом је сведок [REDACTED] чији идентитет се утврђује увидом у личну карту број [REDACTED] издату од СУП-а Нови Београд.

Хоћете ми рећи молим Вас Ваше пуно име и презиме је [REDACTED]

Сведок [REDACTED]

Председник већа: Добро. Реците ми годину рођења.

Сведок [REDACTED]

Председник већа: Где сте рођени?

Сведок [REDACTED]: Село [REDACTED]

Председник већа: Где је ваше пребивалиште?

Сведок [REDACTED]: [REDACTED]

Председник већа: [REDACTED]

Сведок [REDACTED]

Председник већа: Добро. Реците ми да ли Ви познајете оптужену Томић Ранку?

Сведок [REDACTED]: Како да не познајем.

Председник већа: Да ли сте у сродству са њом?

Сведок [REDACTED]: Не.

Председник већа: Да ли сте у завади?

Сведок [REDACTED]: Не.

Председник већа: Добро. Ви сте позвани у својству сведока, као сведок дужни сте да говорите истину, а вање лажног исказа је кривично дело, нисте дужни да одговарате на питања уколико би одговорима себе или неког Вашег блиског сродника

изложили тешкој срамоти, знатној материјалној штети или кривичном гоњењу. То Вам је јасно јел тако?

Сведок [REDACTED]: Тако је.

Председник већа: Ја ћу Вас замолити да прочитате текст заклетеве који се налази испред Вас.

Сведок [REDACTED]: Заклињем се својом чашћу да ћу о свему што будем питан говорити само истину и да ништа од онога што ми је познато нећу прећутати.

Председник већа: Хвала лепо.

Сведок упозорен, опоменут, заклет па изјави:

Ви сте предлог одбране оптужене Томић Ранке да се испитате у својству сведока, Ви сте дали изјаву коју сте потписали, то је изјава која је потписана дана 11.10.2016.године, ја ћу само укратко, чисто тако уводни део, Вас ће бранилац испитати, поставити Вам питања. Реците ми од када познајете Ранку Томић?

Сведок [REDACTED]: Познајем је од '88.године, од кад сам дошао на Војну академију. А дошао сам из Пљеваља, из 57. Брдске бригаде. Премештан сам за командира вода на Војној академији и ту сам остао 9 година, као командир вода, уједно и наставник.

Председник већа: Да ли је била војно ангажована?

Сведок [REDACTED]: И сад сам исто наставник, начелник катедре стратегије у Војној академији, школе одбране.... Значи знао сам је све време тада.

Председник већа: Да ли се сећате '92. године, да ли је била нешто ангажована војно, у ком својству, да ли је припадала некој бригади, да ли знате укратко да нам кажете о томе?

Сведок [REDACTED]: Знамо од '91.године, била је у Првој моторизованој бригади, била је Грачачка бригада Книнског корпуса. Била је командир женске артиљеријске батерије, имала је 26 жена, 25 жена и она, чини ми се да је било 25 жена и Ранка је била, 25. Имала је чин поручника и све време рата је била у том чину, док сам ја био тамо.

Председник већа: Јел за време рата носила униформу?

Сведок [REDACTED]: Носили смо сви униформу.

Председник већа: Какву је униформу носила?

Сведок [REDACTED]: Носили смо ону партизанску М-77, стару ону, стари модел, тип је на..., модел је 77.

Председник већа: Јел била наоружана?

Сведок [REDACTED]: Сви су били наоружани, то је рат, нисмо ми ишли на пецање.

Председник већа: Добро. Да ли је случајно имала неки чин на униформи?

Сведок [REDACTED]: Поручник.

Председник већа: Поручник? Како изгледа, како то изгледа?

Сведок [REDACTED]: То су стари чиновни, пре тога је била једна реформа '82.године, кад смо добили оне ширите и тако даље, околo, са тим чиновима значи носили се рамену, нараменице јел, и чин је тако био обележен, две звездице.

Председник већа: Две звездице, е то ме интересује. Две звездице? Добро, хвала, ево ја ћу Вас препустити браниоцу.

Сведок [REDACTED]: Неко је носио тад, то су били ретки случајеви, неко је докопао се и носио маскирну тада униформу, али углавном највећи део нас је носио старе униформе, тада актуелну униформу Југословенске народне армије.

Председник већа: Добро, хвала. Ево изволите бранилац ће Вам поставити питање.

Адвокат Милан Милосављевић: Добар дан. Дакле Ранки се ставља на терет да је тамо средином јула '92.године, била присутна у неком селу Радићи, када је након заробљавања неке девојке муслиманке извршене неке радње које нису у складу да законом и прописима о ратним заробљеницима. То је јул '92.године. Да ли се можете сетити и ако Вам је познато када је Ранка из Републике Српске Крајине отишла у Босну, односно у Петровачку бригаду да тамо буде по неком наређењу. Јел постоји наређење неко тамо и тако даље, јел знате шта о томе?

Сведок [REDACTED]: Па пазите, мање више цела та група са Војне академије, мање више, углавном бар код мене стоји у решењу Војне академије, били смо до 10. јула тамо, до 10.јуна, значи од 25.септембра, ја сам био ангажован, од 25.септембра до 10.јуна '92.године. '92.године, почетком '92.године, део нас је прешао у команду бригаде, с обзиром да су тада већ март, април месец већ су долазили плави шлемови, у Хрватску, ја сам прешао тада у команду бригаде, и знам само да је дошло једно наређење, акт један да жене Босанско петровачке тада, да су тражиле једну особу за обуку, значи да се изврши обука једне групе жена на простору Босанског Петровца и да је Ранка, крајем априла чини ми се, сад не могу тачно да потврдим да је био крај априла, или друга половина априла, отишла у Босну и Херцеговину, на босанско што кажу ратиште. У Босански Петровац. После тога сам је видео на Војној академији, почетком јула, почетком јула '92.године, имали смо неки скуп на академији и сви наставници, односно командири вода скупили смо се на Академији и тако смо ето мало продискутовали о искуствима са ратишта, сећам се да је баш тада и говорила, да је погинуо један пуковник, врсан један официр, частан српски официр Совиљ и да би требало прикупити помен, паре неке за помен да му се да, чини ми се да је то било 07.јула, да је он страдао а да је то после неколико дана да је то трајало, да је пре неколико дана страдао и да би требало ми који смо били тамо да се скупи нешто пара

да се то обележи, да се његова погибија обележи, значи она је била тада у Војној академији, значи да ли је било 10. 11., углавном била је, углавном била је прва половина јула '92.године. Значи тврдим одговорно, материјално, кривично и тако даље да је Ранка Томић поручник тада, била у Војној академији.

Председник већа: Још једном, у ком периоду од?

Сведок [REDACTED]: Негде прва половина јула '92.године, сад ја не могу се тачно сетит знате, ипак прошло је више од 20 и нешто година. Да ли је то био 10-ти, знам само, датума се сећам кад је овај страдао један артиљеријски пуковник страдао је на Грабежу, то је на Бихаћком ратишту, а био је са њима у тој Првој моторизованој бригади, и знам да је она баш тада и рекла да би требало нешто и пара да скупимо, да дамо помен, да обележимо ту погибију његову и тако даље. Значи то није могло бити иза 15. или иза 12. може бити само прва, односно негде у тој другој недељи јула може бити тај датум, ја сад тачно се не сећам, али друга недеља јула '92. године.

Адвокат Милан Милосављевић: Добро, хвала. Да ли је тада кад сте је видели била у униформи или је била у овој цивилној роби?

Сведок [REDACTED]: Па нисмо ми практиковали да ходамо овде у униформи, ми смо били у овим нашим униформама, а она није носила униформу, она је носила цивилно одело, с обзиром да је имала радно место на Војној академији, била је....

Адвокат Милан Милосављевић: Да ли Вам је познато да ли је Ранка икада унапређена у чин капетана?

Сведок [REDACTED]: Мислим да није она, мислим да је она била све време у чину поручника.

Адвокат Милан Милосављевић: У чину поручника?

Сведок [REDACTED]: Колико се сећам била је све време, било је унапређења, било је неколико пута унапређења, између осталог и ја сам добио унапређење, био сам капетан Прве класе после тога пред Нову годину нешто, '91. на '92., али после је било када сам дошао са...., али чини ми се мислим да је она све време била поручник у то време.

Адвокат Милан Милосављевић: Да ли вам је нешто познато о формирању Фронта жена Петровца? Имате ли било каквих сазнања о томе?

Сведок [REDACTED]: Ја немам никаквих сазнања, ја сам само начуо нешто, чуо сам нешто, али то су непоуздани подаци, обзиром да смо се ми..., ми смо изашли одатле, повукли се и тако даље, ја сам само, знам за тај акт у ствари наредбу ту да је стигло, да су они тражили помоћ, испомоћ у обуци и тако даље, јер већ се тамо већ почело да кува, крчка и тако даље, с обзиром да су та борбена дејства и преносила на Босну и Херцеговину.

Адвокат Милан Милосављевић: Сад још једно питање. Након те погибије пуковника Совиља, и то што сте се видели, да ли вам је познато да ли се Ранка враћала у Петровачку бригаду из Војне академије или је сво време била?

Сведок [REDACTED]: Мислим, мислим убеђен сам, мислим да је радила све време после са нама, нисам сигуран после, не могу да се сетим, али мислим да су били сво време после...

Адвокат Милан Милосављевић: У Војној академији?

Сведок [REDACTED]: Да, у Војној академији, она је била професионални фотограф, радила је ту, то и данас ради.

Адвокат Милан Милосављевић: Добро. Хвала Вам ја немам више питања.

Председник већа: Тужиоче изволите, јел имате Ви питања?

Заменик тужиоца за ратне злочине: Ја немам много судија, али ајде да искористимо, рекли сте да је Ранка била поручник?

Сведок [REDACTED]: Јесте.

Заменик тужиоца за ратне злочине: И тада има две звездице на...?

Сведок [REDACTED]: Да, да.

Заменик тужиоца за ратне злочине: А капетан каква је његова ознака?

Сведок [REDACTED]: Три звездице.

Заменик тужиоца за ратне злочине: Три, значи само је разлика у једној звездици?

Сведок [REDACTED]: Па разлика је у једној звездици и у улогама, у надлежности.

Заменик тужиоца за ратне злочине: Не, не, али визуелано на то мислим?

Сведок [REDACTED]: Да, да, то је, то је само разлика.

Заменик тужиоца за ратне злочине: Ја сам разумео да Ви нисте сигурни да ли је она остала сво време на Војној академији и нисте сигурни да ли је то било 07. 08. 09. 10. 11?

Сведок [REDACTED]: Претпостављам, ја могу сад да претпостављам, то је било негде око 10-ог, ето, десетог...

Заменик тужиоца за ратне злочине: Да, хвала Вам немам више питања.

Сведок [REDACTED]: То је неки датум отприлике, али не дуго после тога, не, 11., значи 10, 11., ту ја негде отприлике могу то да лоцирам, јер мислим да је, чини ми се да је рекла да је пре три дана или четири, тако, у том, мислим да је било, чак и да је рекла пре три дана погинуо је пуковник [REDACTED] на Грабежу, односно на Бихаћу.

Председник већа: Реците ми то кад је саопштила да је погинуо и када Вам је рекла да треба да се скупљају паре за сахрану, значи она је била у Београду, говорила Вам је о томе и отишла на сахрану? Јел знате нешто о томе?

Сведок [REDACTED]: Ја мислим да је он већ био сахрањен, само помен да се да неки помен и тако даље, да се обележи, нисам сигуран да ли је враћала се тамо, нисам сигуран за то, не могу да гарантујем.

Председник већа: Не можете да се сетите?

Сведок [REDACTED]: Не могу да гарантујем да се враћала, али знам да је била сигурно у Београду и тако даље, седели смо и тако даље.

Председник већа: Јер знам кад је говорила Ранка она је причала да је из Грачца, била је у Грачцу па је била ту негде 28. или 29., јуна, па је 05.погинуо, и 07.07., је била на сахрани. Значи да ли можете то да само направите, да ли је...

Сведок [REDACTED]: Па од 07.07., значи да је она је била онда после сахране, после сахране је била у Београду.

Председник већа: После сахране?

Сведок [REDACTED]: Да, да. И после тога се није враћала, ако је 07.07., она је значи после тога је било сигурно, она је...

Председник већа: Да. Ви сте потписали ову изјаву да је дана 10., овако: изјава, којом изјављујем да сам Ранку Томић дана 10.јула '92.године, затекао на Војној академији на обављању редовних задатака фотографа лаборанта.

Сведок [REDACTED]: Да, јесте.

Председник већа: А како Ви памтите баш тај 10.јул, по чему Ви памтите тај 10.јул?

Сведок [REDACTED]: Па памтим по смрти ово кад је рекла, то ми се урезало у сећање, не би ја то ни запамтио.

Председник већа: Али погинуо је 05., он је 05., погинуо јула?

Сведок [REDACTED]: Али мислим да..., чини ми се, мени се урезало некако у главу да је био 07.јули у питању, не знам сад како је и тако, ја сам по томе, на основу тога, ја памтим бројеве.

Председник већа: Јел то могао да буде и 09., јел могао да буде 11-и?

Сведок [REDACTED]: Могао је али седми ми некако остао у сећању, тако, ја памтим....

Председник већа: Шта?

Сведок [REDACTED]: Ја и дан данас памтим бројеве из прве касарне све, и тако даље. Памтим бројеве из сваке касарне где сам био, телефонске бројеве, памтим све и тако даље,значи урезао ми се тај датум некако у сећање, а човека сам лично познавао, био сам са њим и тако даље, тамо, једним делом у том Медачком џепу, тако се звао тај део ратишта, према Госпићу. Врсан и частан официр био и тако даље, баш ми је било криво и тако што је дошло до тога.

Председник већа: Добро. Питања више нема? Ево члан већа сугерише да Вам предочим сведоке који су били саслушани, исказе сведока који су били саслушани овде, они су говорили да је она рецимо тог критичног дана када се десило мучење и на крају убиство Карменчић Кармен, да је Томић Ранка била присутна, и они објашњавају шта, како, шта је радила, да је била присутна са њима. Па како можете да нам кажете?

Сведок [REDACTED]: Не знам, једноставно не знам.

Председник већа: Ево шта кажете на то, пошто вам предочавам шта су сведоци говорили. Значи ви кажете да је она била у Београду а они причају и њене активности, не само што је била, него и њене активности тамо?

Сведок [REDACTED]: Ја сматрам Ранку тада и још увек сматрам за часног српског официра, један врло частан и одговоран официр и тако даље. Значи командовала је једним одговорним саставом, где су биле све жене у питању, то је била узорна јединица, огледна јединица.

Председник већа: Не, разумем, све ми је то јасно.

Сведок [REDACTED]: Ми смо чак ишли да гледамо како је то изгледало.

Председник већа: Све ми је то јасно.

Сведок [REDACTED]: Ја ово први пут чујем сада од Вас да је, ја заиста не знам за такве ствари.

Председник већа: Били су сведоци који не само што су рекли да је она била присутна, него описују шта је Томић Ранка радила. Да је мучила ту жену, да је терала да се скине гола, да је копала себи гроб, да је..., сад да вам не говорим појединости, дакле баш у том периоду за који ви кажете да је Томић Ранка била у Београду и зато сам вас ја питала, како ви баш памтите 10. јул, обзиром да је 05., погинуо Совиљ и 07., био сахрањен, а ви сте баш 10-ти рекли да је она била ту?

Сведок [REDACTED]: Десети, отприлике десети, не могу сад баш да тачно, мислим да је био десети, претпостављам отприлике. Не знам, заиста ја за то не знам, сви смо ми прошли неку обуку, а и Ранка је прошла обуку на факултету, ваљда опште народне одбране, ако се не варам, тако се звало, између народног ратног права, сада је то хуманитарно право, како се зове већ, хуманитарно право, и што се тиче активног

дела официра, па и резервног дела, ту смо, врло, врло смо били опрезни кад је у питању поштивање одредби хуманитарног права, међународног ратног права и тако даље, ту смо били беспрекорни и тако даље. Значи ја могу да кажем неке ствари сада, али то већ излази из овог контекста и тако даље. Значи све што је рађено рађено је мимо војске и радиле су криминалне групе и тако даље. Значи радиле су криминалне групе у дослуху са политиком тада у то време. Значи што се тиче војске војска је часно, чисто и беспрекорно радила свој посао. Значи то стојим иза тога и дан данас и тако даље.

Председник већа: Рецимите ми молим вас, ја ћу вам показати једну фотографију па ћете ми рећи да ли је Ранка у то време тако изгледала и да ли сте имали прилике да чујете да је у то време, значи почетак јула месеца, да ли је неко Ранку ословљавао са капетан, не мора да значи да је имала чин, али да је неко ословљавао као капетан, да је можда својим положајем, својим ауторитетом тако се понашала, па да је неко звао капетан. Да ли сте имали прилике да чујете?

Сведок [REDACTED]: Не, не, нисам.

Председник већа: Нисте?

Сведок [REDACTED]: Никад нисам чуо да њу ословљавају, Ранку, са капетан. Знали смо тачно, добро и тако даље, и строго је у војсци важио однос према послу или субординација претпостављени и потчињени, старији и млађи, значи хијерархија је увек постојала, односно једно старешинство постоји и то је начело кога се ми строго придржавамо и то је једини услов за извршење сваког задатка, и она је била ислучиво поручник, ја је тако доживљавам и видео сам тада на раменима две звездице и тако даље.

Председник већа: Добро. Ево показаћемо вам преко документ камере једну фотографију, па нам реците да ли је Ранка тако изгледала. Да вам кажем пошто ми већ знамо сви ту фотографију, ево даћемо вам па ви погледајте.

Констатује се да се сведоку предочава фотографија која се налази на страни списка 159/98 а испод фотографије пише Томић Ранка.

Да ли је она овако изгледала, пошто је ви знате?

Сведок [REDACTED]: Да, то је, ја мислим да је то та слика из тог периода, то је униформа чак из тог периода. То је, само ја не видим, не види се ознака овде, они су отприлике на пола, пола фотографије да би отприлике видели...

Председник већа: Значи тако је изгледала Томић Ранка?

Сведок [REDACTED]: То је то, то је. То је сигурно слика њена.

Председник већа: Ево сад ћемо вам показати, показашу вам још једну фотографију, пише „помаже Бог сестре српкиње“, па ево погледајте, ако можете пронађите ту Томић Ранку па нам реците јел то из тог периода.

Сведок [REDACTED]: Ово је негде са факултета, негде са...

Председник већа: Прво да ли можете да је пронађете у тој групи жена?

Сведок [REDACTED]: Наћи ћу је сигурно, само да видим.

Председник већа: Ја мислим и да је обележено, да вам скратимо пут, мислим да је и обележено па погледајте.

Сведок [REDACTED]: Само да видим. Ево, мислим да је ово доле, личи, у првом реду доле.

Председник већа: Реците?

Сведок [REDACTED]: Мислим да је у првом реду.

Председник већа: У првом реду?

Сведок [REDACTED]: Да, ево доле ова.

Председник већа: Јел тако, тако је изгледала?

Сведок [REDACTED]: Да, да. Да, да.

Председник већа: Е сад ја не знам из ког периода је ова фотографија, па...У том периоду. Да, да укључите. Томић Ранка.

Оптужена Томић Ранка: Та фотографија је...

Сведок [REDACTED]: Овде....мени више личи на студентске...

Председник већа: Значи да констатујемо да и на овој фотографије Томић Ранка је у том периоду за који ми говоримо тако је изгледала? Добро. Реците.

Констатује се да бранилац оптужене прилаже фотографију на белом папиру, црно бела фотографија и за коју истиче да се на тој фотографији налази Томић Ранка која је управо тако изгледала у критичном времену.

Оптужена Томић Ранка: Не, ту је и Рада која ће сад да сведочи, стоји поред мене.

Председник већа: Добро.

Оптужена Томић Ранка: А та фотографија је настала почетком маја, када смо држали обуку у Петровцу, па смо имали и део жена у Крњеуши, па се то место између Петровца и Крњеуше налази, Медено поље, где је некад била прва партизанска ексадрила. Зато смо се и сликали ту поред авиона.

Председник већа: Јел ви предлагете да се ово уврсти у доказе?

Оптужена Томић Ранка: Јер ми имамо и списак...Ми имамо и списак жена које су биле на обуци и у Крњеуши, па сам држала и у Петровцу и у Крњеуши, јер ја сам имала једини циљ да држим обуку.

Председник већа: Добро, можете да седнете. Сад ја не знам колико се види, то што ви кажете колико се овде виде ти чиновни.

Сведок [REDACTED]: Поручник.

Председник већа: Поручник?

Сведок [REDACTED]: Поручник, чисто као суза.

Председник већа: Тужиоче хоћете и ви да погледате фотографију, пошто нам бранилац предлаже да се то уврсти као доказ? Јесте ли ви чули за Радиће, Радићи код Босанског Петровца? Да ли знате да је била нека јединица тамо, команда нека или?

Сведок [REDACTED]: Не.

Председник већа: Не знате ништа о томе?

Сведок [REDACTED]: Не, само сам чуо овако, из топографије, места, овако, али не знам ништа конкретно за тај....

Председник већа: Добро, хвала вам лепо што сте дошли да сведочите, то би било све. Довиђења, пријатно.

Сведок [REDACTED]: Хвала вам, пријатно, довиђења.

Председник већа: Зовите сведока [REDACTED]

Добар дан. Реците Ваше пуно име и презиме.

Сведок [REDACTED]

Председник већа:

Сведок [REDACTED], чији идентитет се утврђује увидом у личну карту [REDACTED]

Реците ми које године сте рођени?

Сведок [REDACTED]

Председник већа: Где сте рођени?

Сведок [REDACTED]

Председник већа: Где је Ваше пребивалиште?

Сведок [REDACTED]: Сад тренутно?

Председник већа: Да, да.

Сведок [REDACTED]: У Руми.

Председник већа: Адреса.

Сведок [REDACTED]

Председник већа: Добро. Реците ми јел` Ви познајете Томић Ранку?

Сведок [REDACTED]: Да.

Председник већа: Да ли сте у сродству са њом?

Сведок [REDACTED]: Не.

Председник већа: У завади?

Сведок [REDACTED]: Не.

Председник већа: Добро.

Ви сте позвани у својству сведока, као сведок дужни сте да говорите истину давање лажног исказа је кривично дело. Нисте дужни да одговарате на питања уколико би одговорима себе или неког вашег блиског сродника изложили тешкој срамоти, знатној материјалној штети или кривичном гоњењу.

Имате текст заклетве испред, ту на пулту па нам прочитајте наглас.

Сведок [REDACTED]: Заклињем се својом чашћу да ћу о свему што пред судом будем питан говорити само истину и да ништа од онога што ми је познато нећу прећутати.

Председник већа: Добро.

Сведок упозорена, опоменута, заклета па изјави:

Реците ми од кад познајете Томић Ранку и где сте је упознали?

Сведок [REDACTED]: Упознала сам је у Грачацу, тачније у Медку, она је дошла као... само мало, мало имам трему. Мислим упознала сам је тамо, ја сам отишла на ратиште и онда после је Ранка дошла, она је као официр дошла одавде.

Председник већа: Која је то година била?

Сведок [REDACTED]: `91., ја сам отишла у децембру на ратиште, сад не знам тачно да ли је одмах у децембру било или је почетак јануара нисам сигурна у то.

Председник већа: Почетак јануара '92.

Сведок [REDACTED]: Да.

Председник већа: И где кажете, у Грачацу сте је упознали.

Сведок [REDACTED]

Председник већа: Медак.

Сведок [REDACTED] Да.

Председник већа: И, где сте, јесте биле заједно све време?

Сведок [REDACTED]: Да.

Председник већа: Само тај период нам испричајте, где сте биле, све време сте биле у Грачацу?

Сведок [REDACTED]: Па били смо ту док је трајала обука, после кад смо добили наредбу од команде онда смо прешли у Босански Петровац, тамо смо ишли на обуку исто жене су биле на обуци и на Оштрељу.

Председник већа: Колико вас је било?

Сведок [REDACTED] Не знам тачан број. Што се тиче нас из Лике што смо отишли, нас са Ранком је пет било, а у Босанском Петровцу стварно не знам број тачан.

Председник већа: А где сте били одсели у Босанском Петровцу?

Сведок [REDACTED]: Били смо и на Оштрељу код мислим [REDACTED] мислим да је.

Председник већа: А у Босанском Петровцу где сте били?

[REDACTED]: Кафана једна ал` не знам име.

Председник већа: И како, ког типа је била обука?

Сведок [REDACTED]: Па како да вам објасним...

Председник већа: Шта сте радили?

Сведок [REDACTED]: Па обучавали смо жене да знају користити оружје, да се знаду повлачити на терену, да се знају како да се крећу, шта да се ради у случају, мада никад нисмо били на некој првој линији или, нисмо никад изложени тако нечему.

Председник већа: Ко вас је обучавао?

Сведок [REDACTED]: Па нама је Ранка била главна.

Председник већа: Како сте, јесте је звали некако или... Јел` имала неки надимак, чин, како сте је ословаљавали?

Сведок [REDACTED]: Ми смо били добри јако са њом и звали смо је Ранка.

Председник већа: Да ли је неко по чину ословаљавао, да ли сте имали прилике да чујете?

Сведок [REDACTED]: Што се тиче нас жена не, ми нисмо је звали по чину.

Председник већа: И колико сте се ту задржали у Босанском Петровцу, колико сте били?

Сведок [REDACTED]: Мислим да је било негде...

Председник већа: Отприлике не можете се сетити наравно датума али...

Сведок [REDACTED]: Од априла до... јун, тако нешто, крај јуна тако, август... Не могу тачан датум да вам кажем.

Председник већа: Добро. Ви сте предлог одбране да се испитате у својству сведока тако да ћу вас препустити сада браниоцу да вам постави питања.

Адвокат Милан Милосављевић: Хвала. Радмила овде се Ранки ставља на терет да је учествовала у злостављању ратног заробљеника негде средином јула `92. године, па ћу вам ја поставити пар питања ако се можете сетити да нам одговорите. Док сте Ви били тамо и вршили обуку, како се звала та, назив те јединице које сте вршили обуку? Јел` имала неку војну пошту или је имала неки посебан назив?

Сведок [REDACTED]: Нисам вас разумела хоћете поновити молим вас.

Адвокат Милан Милосављевић: Ајте овако да преформулишем питање. Овде се ставља на терет да је она са припадницима Фронта жена Петровца, да ли је формиран Фронт жена Петровца док сте Ви били тамо и вршили обуку на челу са Ранком? Јел` се можете сетити?

Сведок [REDACTED]: Ја не знам за тај назив. Могуће да је тако се звало али ја не знам.

Адвокат Милан Милосављевић: Да ли сте Ви са Ранком одлазили у место Радићи на обуку, јел` се можете сетити?

Сведок [REDACTED]: Па конкретно ја знам само, мислим не сећам се тих свих назива имена, нека можда мала нека места кроз која смо пролазили, обука је била у Петровцу и била је на Оштрељу, а сад неке друге називе те ја појма немам.

Адвокат Милан Милосављевић: Добро. Јесте ли сво време били са Ранком док је трајала обука?

Сведок [REDACTED]: Да.

Адвокат Милан Милосављевић: Да ли се можете сетити тамо је био командант неки пуковник Совиљ, јесте виђали њега?

Сведок [REDACTED]: Да.

Адвокат Милан Милосављевић: Он је погинуо негде почетком јула месеца.

Сведок [REDACTED]: Јесте.

Адвокат Милан Милосављевић: Да ли сте Ви били на сахрани?

Сведок [REDACTED]: Да.

Адвокат Милан Милосављевић: Ко је још с вама био на сахрани ако можете да се сетите?

Сведок [REDACTED] **Швоња:** Било је нас више али из Грачаца одакле сам и ја, била је Милева, Зорица...

Адвокат Милан Милосављевић: Да ли је Ранка била присутна сахрани?

Сведок [REDACTED]: Да.

Адвокат Милан Милосављевић: Јел` се можете сетити датума кад је сахрањен [REDACTED]

Сведок [REDACTED]: Мислим да је био 07. јул.

Адвокат Милан Милосављевић: 07. јули, добро. Након те сахране, јел` та сахрана била у Петровцу?

Сведок [REDACTED]: Не.

Адвокат Милан Милосављевић: Него?

Сведок [REDACTED]: У Саници.

Адвокат Милан Милосављевић: Аха, неком селу ту...

Сведок [REDACTED]: Село, ал` не знам село како се зове, мислим да је то, да ли је можда родно место његово, не знам тачно.

Адвокат Милан Милосављевић: Након сахране где сте Ви и занима нас Ранка, где сте Ви отишли и где је Ранка отишла?

Сведок [REDACTED]: Па после сахране мој кум је дошао по нас и он је нас вратио у Грачац.

Адвокат Милан Милосављевић: Како се зове кум?

Сведок [REDACTED]

Адвокат Милан Милосављевић [REDACTED]

Сведок [REDACTED]: Да.

Адвокат Милан Милосављевић: И ко је све с вама ишао у Грачац?

Сведок [REDACTED]: Ишла Ранка, Милева, Зорица и ја, и кум.

Адвокат Милан Милосављевић: И он вас је како вратио кажете, превезо колима?

Сведок [REDACTED]: Колима нас је возио.

Адвокат Милан Милосављевић: Који ауто је био јел` се сећате? Не можете да се сетите.

Сведок [REDACTED]: Па не знам, зато што он је често мењо кола пошто је он возио и санитар и све, па ...

Адвокат Милан Милосављевић: Значи нисте свраћали нигде него са сахране сте кроз Петровац отишли у правцу Грачаца.

Сведок [REDACTED]: да смо били код неке његове родбине не знам тачно да ли је у Саници тако нешто, само смо у пролазу мало свратили и отишли даље, нигде остало нисмо свраћали.

Адвокат Милан Милосављевић: То је било исто дана тог 07.-ог јел`?

Сведок [REDACTED]: Па кад смо се враћали да.

Адвокат Милан Милосављевић: А после тога где сте отишли Ви а где Ранка?

Сведок [REDACTED]: Па ја сам отишла кући, Ранка је одатле, мислим да је била код Милеве најпре и одатле да је отишла за Београд.

Адвокат Милан Милосављевић: А можете ли ми рећи та јединица да ли је она расформирана кад сте ви завршили обуку или шта је било са том јединицом, ако знате, ако не знате ништа?

Сведок [REDACTED]: Ја стварно не знам, јер после нисам била ни у контакту ни са ким од њих, тако да не знам шта се десило у Петровцу после тога.

Адвокат Милан Милосављевић: Овде се стављају доста тешке ствари Ранки на терет, да је тукла, да је малтретирала и тако даље, натерала ту жену да копа себи раку и тако даље, да ли Ви можете замислити као њезина ратна другарица, да ли је то Ранка могла да уради или не?

Сведок [REDACTED]: Не. Ранка, мислим да... не, то не би она, ми уопште нисмо били ни близу ни долазили у контакт са неким тако особама које су са противничке стране били, не, ми никог нисмо уопште нигде ни срели ни видели, јер ми нисмо били нигде на линијама првим линијама где би ми могли доћи у контакт и у сусрет са таквим особама.

Адвокат Милан Милосављевић: Који је чин имала Ранка тада?

Сведок [REDACTED]: Поручник.

Адвокат Милан Милосављевић: Како је изгледао тај чин, јел` можете мало да опишете, ево мало пре смо видели пуковника и коју униформу сте носили?

Сведок [REDACTED]: Па ми смо добили СНБ униформу и то смо носили, Ранка је имала, после смо не знам одакле добили смо оно маскирно ал` то је било већ на самом крају, Ранка је носила увек СНБ панталоне и горе јакну ту.

Адвокат Милан Милосављевић: СНБ.

Сведок [REDACTED]: Да, или маскирну јакну али то је већ био оно при самом крају кад смо...

Адвокат Милан Милосављевић: А како изгледају ти чиновни, тај чин поручника? Где се носио?

Сведок [REDACTED]: Па на рамену мислим.

Адвокат Милан Милосављевић: Да, еполете на рамену и каква је била ознака?

Сведок [REDACTED]: Е па сад, ако су звезде...

Адвокат Милан Милосављевић: Јел` има неке звезде или?

Сведок [REDACTED]: Звезде али ја стварно чиновне не знам.

Адвокат Милан Милосављевић: Колико звезда јел` се можете сетити?

Сведок [REDACTED]: Да ли две звезде, нисам... мислим да су две звезде.

Адвокат Милан Милосављевић: Да, поручник је две звезде, јесте у праву сте. Ето ја би толико имао, немам више питања, па ћемо видети.

Председник већа: Изволите тужиоче.

Заменик тужиоца за ратне злочине: Добар дан.

Сведок [REDACTED]: Здраво.

Заменик тужиоца за ратне злочине: Јел` познајете Ви [REDACTED]

Сведок [REDACTED]: Да.

Заменик тужиоца за ратне злочине: А ко је то?

Сведок [REDACTED]: Па то је једна жена из Босанског Петровца.

Заменик тужиоца за ратне злочине: Па шта знате о њој, где је она била тих дана, те године?

Сведок [REDACTED]: Ништа нешто посебно више не знам о њој него о осталим женама, оне су биле, кад смо ми дошли тамо оне су се придружиле нама, биле су на обуци, али она није била до краја са нама док смо ми били тамо и ја колико се сећам да је она негде, да ли је у команду неку прешла или нешто не знам тачно сигурно куд је, али није до краја, она није ишла са нама.

Заменик тужиоца за ратне злочине: Јесте њу можда видели на тој сахрани?

Сведок [REDACTED]: Јој не сећам се то је, стварно било јако много народа.

Заменик тужиоца за ратне злочине: Мало пре вас је питао бранилац шта мислите каква је Ранка, сад ја да вас питам кад сте тако прецизно објаснили Ранку, каква је била Радмила?

Сведок [REDACTED]: Која Радмила?

Заменик тужиоца за ратне злочине: Па [REDACTED]

Сведок [REDACTED]: Па жена сасвим нормална, ништа нешто посебно.

Заменик тужиоца за ратне злочине: Сад ја вас нисам... јел` она отишла са те обуке, напустила ту обуку или завршила обуку?

Сведок [REDACTED]: Па она је отишла, била је једно време са нама и после, ја не знам на основу чега, како је она прешла у команду, мислим да је у команди била, дактилограф шта је не знам.

Заменик тужиоца за ратне злочине: Да, а где је та команда била?

Сведок [REDACTED]: Па не знам стварно, ја не могу рећи.

Заменик тужиоца за ратне злочине: Како не знате да је отишла у команду, а не знате где је команда?

Сведок [REDACTED]: Па зато што су нам рекли, знате како оно после кад неко се не појављује међу вама, нормално да се запитам где је шта је, тако чули смо да је отишла.

Заменик тужиоца за ратне злочине: А јел` познајете Кубурић Бору?

Сведок [REDACTED]: Да.

Заменик тужиоца за ратне злочине: Ко је она?

Сведок [REDACTED]: Молим?

Заменик тужиоца за ратне злочине: Ко је он, ко је [REDACTED] Шта знате о њему?

Сведок Радмила Швоња: Он?

Председник већа: Она.

Сведок [REDACTED]

Председник већа: Жена.

Заменик тужиоца за ратне злочине: Бора, а да [REDACTED] да женско извините.

Сведок [REDACTED]: Шта знам о њој, па исто тако придружила се нама у почетку онако схватили смо да је она имала проблем са алкохолом и додуше остала је са нама на обуци али кажем вам она је имала мало проблем са алкохолом, волела је мало више да конзумира алкохол и онда нисмо се нешто баш дружили посебно.

Заменик тужиоца за ратне злочине: Јесте њу видели можда на сахрани?

Сведок [REDACTED]: Па не знам, кажем вам ја ово наше заједно што смо дошли, било је јако много нас тамо.

Заменик тужиоца за ратне злочине: Добро. Поменули сте да је Ранка отишла прво после сахране отишла код Милеве а после за Београд.

Сведок [REDACTED]: Па зато што ми кад смо...

Заменик тужиоца за ратне злочине: Ко је Милева?

Сведок [REDACTED]: Па Милева она је била са нама исто сво време, она је жена из Грачаца која је била са нама заједно у групи, заједно је из Грачаца са нама заједно је била и у Петровцу.

Заменик тужиоца за ратне злочине: А Босанска Крупа и Босански Петровац колико је то далеко?

Сведок [REDACTED]: Не знам стварно километражу.

Заменик тужиоца за ратне злочине: Отприлике.

Сведок [REDACTED]: Не знам.

Заменик тужиоца за ратне злочине: 100 километара, 200 километара, 10 километара?

Сведок [REDACTED]: Не знам. не могу да кажем кад не знам.

Заменик тужиоца за ратне злочине: А како знате да је Ранка после тога отишла у Београд?

Сведок [REDACTED]: Како знам, па знам зато што ми кад смо долазили кући она је увек долазила код Милеве и онда одатле је отишла за Београд.

Заменик тужиоца за ратне злочине: Мало пре вас је питао бранилац па сте Ви рекли не знам шта је било после јер нисам била у контакту, нит` смо се више...

Сведок [REDACTED]: Па не али тад после тога свега кад се завршило....

Заменик тужиоца за ратне злочине: А како знате то да је она отишла за Београд?

Сведок [REDACTED]: Како знам, јел` са Милевом, Милева је живела у Грачацу где и ја, са њом сам се виђала, са женама из Босанског Петровца нисам се виђала после нит` сам се чула.

Заменик тужиоца за ратне злочине: Добро. Нисам разумео, али нећу инсистирати.

Председник већа: А реците ми, после сахране где сте Ви отишли тачно?

Сведок [REDACTED]: Па кажем вам...

Председник већа: Јесте се вратили у Петровац или где?

Сведок [REDACTED]: Не, не, не ...

Председник већа: Него?

Сведок [REDACTED]: Нисмо ми ишли у Петровац. Кажем вам ми смо, тај кум мој је дошао по нас и онда смо код неког његовог рођака то нам је било успут, само свратили на кратко и одмах смо продужили за Грачац.

Председник већа: А како се звала Ваша јединица где сте Ви били, јел` има неки назив?

Сведок [REDACTED]: Па то је била женска јединица која је припадала... не могу се сјетити, дал` је био Други корпус мислим да је био... не...

Председник већа: Да ли сте чули Српски фронт жена Општине Босански Петровац?

Сведок [REDACTED]: Да.

Председник већа: Па јел` се тако звала јединица?

Сведок [REDACTED]: Могуће. Не знам тачан назив.

Председник већа: Не знам можда ми је промакло, да ли сте рекли јел` познајете

Сведок [REDACTED]: Љиљу?

Председник већа: [REDACTED]

Сведок [REDACTED]: Да.

Председник већа: Јел` и она са вама била на обуци?

Сведок [REDACTED]: Да.

Председник већа: Колико је трајала та обука? Отприлике, кад је почела, Ви сте рекли кад сте дошли у?

Сведок [REDACTED]: У априлу смо ми дошли у ...

Председник већа: `92. године.

Сведок [REDACTED]: 92.

Председник већа: Где, у?

Сведок [REDACTED]: Босански Петровац.

Председник већа: Добро. И?

Сведок [REDACTED]: Мислим да је трајало до једно 3 до 4 месеца је то трајало, не знам тачне датуме али то је то.

Председник већа: Добро. И све време је ту била обука јел` тако, у Босанском Петровцу?

Сведок [REDACTED]: Били смо у Петровцу, били смо на Оштрељу и на Купресу смо били за прву помоћ.

Председник већа: Па јел` то близу све једно другом?

Сведок [REDACTED]: Па Босански Петровац и Оштрељ јесу близу су.

Председник већа: А Радићи да ли су велики, мали, јесте Ви били у Радићима?

Сведок [REDACTED]: Ја не знам назив, не знам стварно место то.

Председник већа: Не знате. Ево рецимо [REDACTED] [REDACTED] они спомињу да су били овамо у Босанском Петровцу, [REDACTED] каже да се јединица звала, а је био основан Српски фронт жена Општине Босански Петровац, [REDACTED] каже да је командант била Ранка из Београда и зна да је по чину била капетан.

Сведок [REDACTED]: Не знам.

Председник већа: Шта не знате?

Сведок [REDACTED]: Ранка је била поручник кад је са нама била, ја не знам одакле њима све то после шта се десило, ја кажем вам...

Председник већа: Ал` они сви кажу да су је ословљавали са капетан, да ли сте Ви чули да је неко ословљава са капетан?

Сведок [REDACTED]: Не.

Председник већа: Нисте чули.

Сведок [REDACTED]: Не.

Председник већа: Па јел` то уобичајено у војсци да се по имену ословаљава?

Сведок [REDACTED]: Па није уобичајено али ми смо толико били добри са њом и како да вам кажем, нас пар које смо биле са њом ми смо из Лике отишли са њом и у Босански Петровац. Ми смо јако добри били.

Председник већа: Ко Ви? Све жене?

Сведок [REDACTED]: Па не баш све жене, нас пар жена које смо са њом ишле посебно смо се дружили.

Председник већа: Добро. Вас пар жена је ословљава са Ранка, а остале жене?

Сведок [REDACTED]: Па поручница Ранка.

Председник већа: Поручница. [REDACTED] оне говоре да је Ранка била са њима када је била заробљена Каменчић Кармен. Јесте Ви чули нешто о томе?

Сведок [REDACTED]: Ја не знам ко је то.

Председник већа: Не знате.

Сведок [REDACTED]: Ја то име нисам чула никад.

Председник већа: Нисте чули?

Сведок [REDACTED]: Не.

Председник већа: Нисте чули ни да се причало?

Сведок [REDACTED]: Ја не.

Председник већа: Нисте чули, а све време сте били ту?

Сведок [REDACTED]: Са Ранком сам била и са осталим женама, ја не знам кад се то...

Председник већа: Не знате...

Сведок [REDACTED]: Ко је та особа?

Председник већа: Не знате.

Сведок [REDACTED]: Не.

Председник већа: А јесте чули да је убијена нека особа ту?

Сведок [REDACTED]: Не.

Председник већа: Ни то нисте чули.

Сведок [REDACTED]: Где смо ми били, ја не знам да је ико убијен.

Председник већа: Јесте чули за име Веселко?

Сведок [REDACTED]: Не.

Председник већа: Ни то вам није познато?

Сведок [REDACTED]: Не.

Председник већа: Где сте рекли да сте вршили обуку у Босанском Петровцу, опишите нам мало где се то налазило место отприлике, где сте Ви ишли?

Сведок [REDACTED]: Па то је било мало на излазу, пољана је нека била, са једне стране су били борићи, стварно називе мислим тих засеока ја стварно не сећам се.

Председник већа: Добро. Да ли има још питања?

Адвокат Милан Милосављевић: Има, само мало да разјаснимо да не остане. Када сте вршили обуку јесте ли ишли негде даље 15, 20, 50 километара или сте то све вршили ту Петровац - Оштрељ, Петровац - Оштрељ вам је 6 километара отприлике, па од Петровца само се подигне горе уз брдо.

Сведок [REDACTED]: Да.

Адвокат Милан Милосављевић: Да ли сте ишли негде ван тог подручја ту околу значи 5-6 километара?

Сведок [REDACTED]: Па јесмо, ишли смо ми као, како да вам, као пјешадија да, и да би кондицију неку имали и да би видели како је све то...

Адвокат Милан Милосављевић: Где сте ишли, од Петровца према?

Сведок [REDACTED]: Сад не знам места, не знам како се зове.

Адвокат Милан Милосављевић: Па јесте ишли на Оштрељ, знате да је Петровац - Оштрељ горе...

Сведок [REDACTED]: Да.

Адвокат Милан Милосављевић: Па онда реците тако, да сте ишли Петровац - Оштрељ и тако се враћали и то је пешадијска обука.

Сведок [REDACTED]: Да.

Адвокат Милан Милосављевић: Јел' тако? Није рекла, ја причам јер ја познајем и Петровац и Оштрељ и све познајем и само да видимо шта се догађа, да ли је могуће да сте ишли преко 50 километара на обуку негде?

Сведок [REDACTED]: Не.

Адвокат Милан Милосављевић: Ето то је оно суштина, мислим да мало појасним где су вршили обуку и тако даље ту... Не сећате се назива тих места околу Петровца?

Сведок [REDACTED]: Па не.

Адвокат Милан Милосављевић: Добро.

Председник већа: Не, ја постављам питање зато што је нелогично ако жене су биле заједно вршиле су обуку и да сад Кубурић Бора и Радмила Бањац и још неки сведоци говоре о Радићима значи да сте били и ви сви у том, сад Ви кажете да не знате где су Радићи, можда остављате могућност да сте били и тамо, пошто не знате како се зову места.

Сведок [REDACTED]: Не што се тиче... не.

Председник већа: Не знате. А јесте били у некој основној школи?

Сведок [REDACTED]: Основној школи?

Председник већа: Да, да сте одсели.

Сведок [REDACTED]: Не сећам се.

Председник већа: А у општини?

Сведок [REDACTED]: Па били смо на разним местима тако ал` не сећам се стварно имена.

Адвокат Милан Милосављевић: Мислите на Петровац колегинице?

Председник већа: Да. Да ја сам инсистирала ако може да се сети где су у Босанском Петровцу одсели, није могла да се сети.

Адвокат Милан Милосављевић: Она је рекла да су крајем јуна завршили обуку, јел` тако сте рекли и онда се догодило...

Председник већа: Не, не, није тако рекла, није рекла.

Адвокат Милан Милосављевић: Како сте, кад је завршена обука?

Председник већа: Три-четири месеца су били на обуци значи од априла, па три, четири месеца.

Сведок [REDACTED]: Да.

Адвокат Милан Милосављевић: Кад је отприлике завршена обука, ајде мало прецизирајте кад је завршена обука? Да ли је трајала до сахране [REDACTED] или је завршена пре сахране [REDACTED]? Ајде да прецизирамо мало ту.

Сведок [REDACTED]: Пре је завршено, али смо ми још ту остали због неких ситних детаља тако да се то све заврши што је требало папирологију и то и онда смо после тога отишли.

Адвокат Милан Милосављевић: Јесте после сахране [REDACTED] се икада вратили у Петровац, Ви као организована група да вршите обуку?

Сведок [REDACTED]: Не. Никад. Организовано никад се нисмо враћали.

Председник већа: Где сте се вратили у Грачац?

Сведок [REDACTED]: Да.

Председник већа: Добро. Јел` имате Ви неко питање? Само приђите микрофону. Томић Ранка, представите се.

Оптужена Ранка Томић: Кад је помињала ову обуку па са пешадијском и то, па вероватно је мислила на Оштрељ зато што сам их ја водила на врх Оштреља, а он је негде 1.863 метра тако висине, па су онда, ујутру крену па док дођу горе, па се врате, вероватно је она мислила на то.

Председник већа: Добро, то је Ваш коментар. Да ли има још питања за сведока? Нема питања.

Ви долазите из Руме?

Сведок [REDACTED]: Да.

Председник већа: Како сте дошли?

Сведок [REDACTED]: Колима.

Председник већа: 1.448 динара по неком извештају нашем који смо добили од службе су Ваши трошкови. Јел` вам то подмирује трошкове?

Сведок [REDACTED]: Ма не треба мени ништа.

Председник већа: Не тражите трошкове?

Сведок [REDACTED]: Не.

Председник већа: Сведок изјави да трошкове доласка из Руме у Београд у суд не тражи.

Добро. Можете ићи. Хвала вам што сте дошли да сведочите.

Сведок [REDACTED]: Хвала.

Председник већа:

[REDACTED]

Молим вас сведока позовите.

Сведок [REDACTED]: Добар дан.

Председник већа: Добар дан.

Сведок [REDACTED]: Јел` тако?

Сведок [REDACTED]: Јесте.

Председник већа: Добро. Станите овде молим вас.

Идентитет сведока утврђен увидом у личну карту, регистарски број [REDACTED]

[REDACTED]

Где сте рођени?

Сведок [REDACTED]: `52.

Председник већа: `52. још сам вас подмладила. Где сте рођени?

Сведок [REDACTED]: [REDACTED]

Председник већа: Реците ми где је Ваше пребивалиште сада?

Сведок [REDACTED]

Председник већа: Добро. Да ли познајете Томић Ранку?

Сведок [REDACTED]: Да.

Председник већа: Да ли сте у сродству са њом?

Сведок [REDACTED]: Не.

Председник већа: Да ли сте у завади?

Сведок [REDACTED]: Не дај боже.

Председник већа: Добро.

Ви сте позвани као сведок, као сведок дужни сте да говорите истину, давање лажног исказа је кривично дело. Нисте дужни да одговарате на питања уколико би одговорима себе или неког Вашег блиског сродника изложили тешкој срамоти, знатној материјалној штети или кривичном гоњењу.

Јел` вам то јасно?

Сведок [REDACTED]: Ма ја, ајме мени.

Председник већа: Прочитајте молим вас текст заклетве који се налази испред Вас.

Сведок [REDACTED]: Ево сад мало то теже, нисам наочаре понео.

Председник већа: Ево, понављајте за мном.

Заклињем се својом чашћу...

Сведок [REDACTED]: Заклињем се својом чашћу...

Председник већа: Да ћу о свему што будем питан...

Сведок [REDACTED]: Да ћу о свему што будем питан...

Председник већа: Говорити само истину...

Сведок [REDACTED]: Да ћу говорити само истину...

Председник већа: И да ништа од оног што ми је познато нећу прећутати.

Сведок [REDACTED]: И да ништа од онога што ми је познато нећу прећутати.

Председник већа: Хвала лепо.

Сведок упозорен, опоменут, заклет, па изјави:

Од када познајете Томић Ранку?

Сведок [REDACTED]: Па ја Томић Ранку познајем кад је дошла у нашу Лику да оснује тај женски батаљон и да их обучи одбрани у проклетом нашем рату. Био сам возач генералног директора „Лика Млин“ Грачац и имао сам одрешене руке да могу ићи с колима где оћу, и онда сам често одлазио код њих ја и моја госпођа, па смо им носили некада неке хране или већ шта...

Председник већа: Ко ме?

Сведок [REDACTED]: Молим?

Председник већа: Ко ме сте носили?

Сведок [REDACTED]: Ранки и њезиним цурама овим што су били у јединици.

Председник већа: Како се звао тај женски батаљон, да ли је имао неки назив?

Сведок [REDACTED]: Па добро не знам ја сад...

Председник већа: Не знате то.

Сведок Милан Гаћеша: Знам их добро све жене јер бил су то жене моје комшинице из мог краја.

Председник већа: Колико је било отприлике жена, јел` било више?

Сведок [REDACTED]: Па било је оно испочетка, не могу рећ` тачно можда 15-20, не знам тачно, не могу тачно, јер ја сам често био код њих.

Председник већа: И које године сте Ви упознали Томић Ранку и те жене којима сте носили храну?

Сведок [REDACTED]: Па жене су са мном одрасле, живеле.

Председник већа: А Томић Ранку које године сте упознали, када је то био тај женски батаљон?

Сведок [REDACTED]: Кад је дошла, не знам ја јел` то била 2001. - `02. која је.

Председник већа: 2001.? `91. или `92.

Сведок [REDACTED]: Да `91. кућу ја на 2001.

Председник већа: Не знате тачно `91. или `92.

Сведок [REDACTED]: Не знам тачно.

Председник већа: Где је то било, у ком месту сте је упознали?

Сведок [REDACTED]: Медак.

Председник већа: Како је изгледала?

Сведок [REDACTED]: И после сам је виђао код [REDACTED] она је тамо с њом се дружила и онда понекад сам био тамо и тако да смо се виђали повремено.

Председник већа: Како је била обучена Томић Ранка?

Сведок [REDACTED]: У нашу војничку ону униформу СНБ.

Председник већа: Јел` имала неки чин?

Сведок [REDACTED]: Поручник.

Председник већа: Јел` био видно означен чин на униформи?

Сведок [REDACTED]: Видно.

Председник већа: Молим?

Сведок [REDACTED]: Па видно, како није видно.

Председник већа: И како сте је ословљавали?

Сведок [REDACTED]: Поручница Ранка.

Председник већа: Поручница Ранка. Јесу је и жене тако ословљавале или?

Сведок [REDACTED]: Фала богу да јесу.

Председник већа: Откуд знате?

Сведок [REDACTED]: Ја откуда знам?

Председник већа: Да.

Сведок [REDACTED]: Како не би знао кад живим с њим, живио сам и био сам тамо.

Председник већа: Живите са њима, али откуд знате како су је ословљавали?

Сведок [REDACTED]: Па како не би знао ...

Председник већа: Имали сте прилике да чујете?

Сведок [REDACTED]: Кад сам и ја био на ратишту возио санитар у то време и с њима био скоро сваки други, трећи, пети дан. Како не би знао како је зову.

Председник већа: Да ли је неко звао Ранка...

Сведок [REDACTED]: Ал` су је морали звати, оће неће морали су.

Председник већа: Морали су да је зову.

Сведок [REDACTED]: Морали су.

Председник већа: Јел` то тако у војсци строго...

Сведок [REDACTED]: Па тако у војсци и она строга жена и свака јој част.

Председник већа: Строга била?

Сведок [REDACTED]: Строга и тако и треба да буде.

Председник већа: У којим приликама сте Ви њу видели кад кажете да је строга, ајде опишите нам то како је то изгледало строга?

Сведок [REDACTED]: Па строга, приликом свог, обуке тих жена, разговора, било чега и тако и треба да буде.

Председник већа: А реците ми, сад ја не знам, Босански Петровац колико је удаљен од Медака?

Сведок [REDACTED]: Босански Петровац је од Грачаца удаљен једно 60 и нешто километара, 70 ту негде. Прије иде Оштрељ па Босански Петровац и то нам је био...

Председник већа: А Медак колико је удаљен?

Сведок [REDACTED]: Медак од мене 30 километара.

Председник већа: 30, од Босанског Петровца.

Сведок [REDACTED]: Од Грачаца.

Председник већа: А ја вас питам Медак - Босански Петровац, то ме сад интересује, колико је удаљен?

Сведок [REDACTED]: Госпођо драга мораш да дођеш из Медка у Грачац па да идеш у Мазин па да дођеш у Босански Петровац.

Председник већа: Е и колико би то било отприлике километара?

Сведок [REDACTED]: Има 30 и тамо има 60-70, ето 100 километара.

Председник већа: Добро, отприлике наравно. Босански Петровац - Радић, пошто знате тај крај, колико је удаљен Радић? Велики, мали ил` не знам како.

Сведок [REDACTED]: Па не знам, то је Босна већ, тамо ја...

Председник већа: Не знате то.

Сведок [REDACTED]: Ту сам ја пролазио, да вам сад причам колко има километара, знам мој крај Лику.

Председник већа: Дакле Ви само знате...

Сведок [REDACTED]: Колко има Книн, колко...

Председник већа: ...Ранку када сте је упознали у Медаку и само сте је ту виђали.

Сведок [REDACTED]: Виђо сам је на Оштрељу, јер туда пролазим за Србију, па сам им доносио што какве хране, некада кад идем за Србију ја и директор посетимо их, мало попричамо, ми продужимо својим путем, оне остају раде свој поса.

Председник већа: И после јесте је виђали негде?

Сведок [REDACTED]: Ранку?

Председник већа: Да. Јесте је виђали некад у Босанском Петровцу?

Сведок [REDACTED]: Њу?

Председник већа: Да.

Сведок [REDACTED]: Јесам.

Председник већа: Где је била стационирана, где је била та јединица?

Сведок [REDACTED]: Били су на Оштрељу у једној кући ту им је био стационар.

Председник већа: А у Босанском Петровцу јесу одселе?

Сведок [REDACTED]: Па добро ту се пролази, иде, тамо је било неке и продавнице и шта знам.

Председник већа: Јел` била општина у Босанском Петровцу?

Сведок [REDACTED]: Била некада.

Председник већа: Па причају да су били у општини то вас питам, јел` знате нешто о томе, јел` била у општини?

Сведок [REDACTED]: Па не знам, нисам био ја кад је она била.

Председник већа: Не знате. Кубурић Бору познајете?

Сведок [REDACTED]: Па ја сам познаво те жене босанске што су биле с њима на ратишту, ал' сад да вам, по имену знам, а сад да ми речете да фаца или нешто не знам.

Председник већа: А [REDACTED]

Сведок [REDACTED]: Молим?

Председник већа: [REDACTED]

Сведок [REDACTED]: Раду знам.

Председник већа: Јел' и она била са њима?

Сведок [REDACTED]: Она је била ал' она је била ја мислим кратко, мислим.

Председник већа: Добро. Ево ја ћу вас препустити одбрани да вам постави питања.

Адвокат [REDACTED]: Господине [REDACTED] овде се Ранки Томић ставља на терет да је извршила ратни злочин против ратног заробљеника, да је малтретирала, да је тукла, да је на друге начине...

Сведок [REDACTED]: Јесте исто ко и ја, исто тако.

Адвокат Милан Милосављевић: Добро...

Председник већа: Сачекајте молим вас питање, немојте да одговарате унапред сачекајте питање.

Адвокат Милан Милосављевић: Дакле, Ви сте рекли да сте пролазили туда и тако даље, ја морам да се концентришем на једну ствар а то је у том периоду у јулу месецу '92. године је погинуо неки пуковник Совиљ.

Сведок [REDACTED]: Није неки нег' частан и прави човек.

Адвокат Милан Милосављевић: Добро, слажем се с вама, ја га нисам познавао зато кажем неки.

Сведок [REDACTED]: Ја јесам.

Адвокат Милан Милосављевић: Јесте ли Ви били на сахрани?

Сведок [REDACTED]

Адвокат Милан Милосављевић: Да ли се можете сетити где се та сахрана...

Сведок [REDACTED]: То је једно село, ја сад да вам право кажем јер ја у тој горњој Саници имам двије тетке и стрица, а он је ту рођен, а његови родитељи су порјеклом из мог мјеста из Грачаца, то је један засеок био, и они су не знам које године отишли у ту Горњу Саницу у тај засеок.

Адвокат Милан Милосављевић: И Ви сте присуствовали сахрани.

Сведок [REDACTED]: Да. И после сахране ...

Адвокат Милан Милосављевић: Јел` се можете сетити кад је била та сахрана, ког датума, дал` се можете сетити?

Сведок [REDACTED]: Ја мислим да је то било 07.07.`92. године.

Адвокат Милан Милосављевић: Добро. Е сад наставите то што сте хтели, после сахране где сте отишли?

Сведок [REDACTED]: После сахране они су хтели да се иде на ручак што је и обичај нас Крајишника и овде видим људе нормално, и оне нису хтјеле да иду на ручак...

Адвокат Милан Милосављевић: Ко оне?

Сведок [REDACTED]: Ранка, [REDACTED]. И реко нећемо ићи идемо код моје тетке и стрица спремићемо нешто појести ручаћемо и идемо кући мојој, право у Лику на вечеру. И ми смо сјели у мој службени ауто, регистарске ознаке Т 331-10 и сјели смо у кола отишли у Грачац, отишли мојој кући, вечерали, причали, зезали се, попили и свако себи.

Адвокат Милан Милосављевић: Е можете ли се сетити где је после тога отишла Ранка, да ли знате у ствари?

Сведок [REDACTED]: Ја мислим да је отишла код Милеве ове Иванић, да је тамо спавала и ја колко сам одма други дан чуо да она отишла за Београд.

Адвокат Милан Милосављевић: Јесте икада после тога, после те сахране видели Ранку?

Сведок [REDACTED]: Јесам, јесам. Она је једно извесно време, она је била на годишњем одмору и дошла код те Милеве у посету у Грачац и ту смо се код ње видели у стану и после је нисам видео.

Адвокат Милан Милосављевић: Које је године то било односно ког месеца јел` се можете сетити?

Сведок [REDACTED]: Па то је прве године после сахране можда на мјесец дана, не знам тачно, али иза те сахране можда 15-20, мјесец дана она се вратила у Грачац и била на годишњем одмору и била код те [REDACTED]

Адвокат Милан Милосављевић: Хвала, немам више питања.

Председник већа: Немате више питања? Још једном да вас питам, после сахране кажете да је Ранка отишла код [REDACTED] у Грачац?

Сведок [REDACTED]: Да.

Председник већа: После сахране?

Сведок [REDACTED]: Отишла мојој кући, ми смо отишли после сахране...

Председник већа: Добро, то сте рекли.

Сведок [REDACTED]: Код моје две тетке и стрица тамо смо били јели, ручали, пошто оне нису хтеле да иду тамо где је то, тај ручак, подушје што ми зовемо, реко нећемо идемо код мојих рођака, ручаћемо, сјели смо у мој ауто и...

Председник већа: Ви сте је возили?

Сведок [REDACTED]: Ја сам возач.

Председник већа: Знам.

Сведок [REDACTED]: Службено ауто био, 25, 26 година, могло сам ићи где оћу. Био сам и у такси службу и одвезао сам их право мојој кући, ту смо вечерали.

Председник већа: Још једном кога? Ранку сте одвезли...

Сведок [REDACTED]: Сви заједно смо, нас четворо.

Председник већа: Четворо.

Сведок [REDACTED]: Тамо смо били и њих две отишле код Милеве и после сам чуо да је други дан ваљда, да је отишла за Београд, и онда је дошла не знам, можда 15 дана, 20, месец, не знам, дошла на годишњи одмор и била у Грачацу.

Председник већа: Добро. Тужиоче јел имате питања за сведока?

Заменик тужиоца за ратне злочине: Вама је [REDACTED]

Сведок [REDACTED]: Да.

Заменик тужиоца за ратне злочине: А шта сте ви радили пре '91., '92?

Сведок [REDACTED]: Возио генералног директора једне фирме.

Заменик тужиоца за ратне злочине: Које фирме?

Сведок [REDACTED]: Лико млин Грачац.

Заменик тужиоца за ратне злочине: Добро. Е сад, значи ви тада имате озбиљних 40 година и возач сте, шофер сте. И сад вас ја питам...

Сведок [REDACTED]: До пензије сам био шофер.

Заменик тужиоца за ратне злочине: Да, благо вама, да. Босански Петровац и Босанска Крупа колико је то далеко?

Сведок [REDACTED]: Па не знам тачно. То је мало у другом смеру, Босански Петровац је код Ушкреља а Босанска Крупа код Бихаћа.

Заменик тужиоца за ратне злочине: Па колико може то да буде далеко?

Сведок [REDACTED]: Па може сто и нешто километара. То је сасвим у другом делу, дође Бихаћ па Босанска Крупа, па... То је сасвим други.

Заменик тужиоца за ратне злочине: Па зато мало пре кад вас је питао за место Радић, јесте ли ви чули за то место некада?

Сведок [REDACTED]: Па ја у животу сам целу Југославију прешао хиљаду пута, чуо сам хиљаду места и села, ал ај се ти враже сјети сваког.

Заменик тужиоца за ратне злочине: Не, мало пре кад вас је неко питао, судија вас је питала, ви..., ја сам имао утисак као да ви знате где се то налази, али да не знате раздаљину.

Сведок [REDACTED]: Па, ја колико мислим да је тамо код, у томе делу код ове Санице и горе ово....

Заменик тужиоца за ратне злочине: Код ког места?

Сведок [REDACTED]: Код Горње Санице.

Заменик тужиоца за ратне злочине: А шта је у тој Горњој Саници?

Сведок [REDACTED]: Па у тој Горњој Саници је лепо градић, имам две тетке и стрица код којих често сам одлазио. Бар у 15 дана једном.

Заменик тужиоца за ратне злочине: Значи то место Радић је близу те Санице?

Сведок [REDACTED]: Па не знам, мислим. Јесте ли ме питали нешто?

Заменик тужиоца за организовани криминал: А ово место где је сахрањен пуковник Совиљ?

Сведок [REDACTED]: Па то селендра господине драги, Горња Саница је у долини, а то су горе околу сва села. Шта ја знам како се сваки засеок зове.

Заменик тужиоца за ратне злочине: Па колико је далеко тај Радић од тог места где је сахрањен пуковник [REDACTED]

Сведок [REDACTED]

Заменик тужиоца за ратне злочине: Јел то близу?

Сведок [REDACTED]: Не знам, ја знам да од Сајинце има пар километара до тога ње је [REDACTED]

Заменик тужиоца за ратне злочине: До чега?

Сведок [REDACTED]: А ње је тај Радић не знам, нешто знам али не могу се сетити, шта ја знам.

Заменик тужиоца за ратне злочине: Јел Босанска Крупа ту близу?

Сведок [REDACTED]: Гдје је крупа човече, имаш ић до ње сат и по времена.

Заменик тужиоца за ратне злочине: Добро. Значи сат и по има до...?

Сведок [REDACTED]: Па...

Заменик тужиоца за ратне злочине: Добро.

Сведок [REDACTED]: Ко вози спорије има и два.

Заменик тужиоца за ратне злочине: А како је, кажете да је Ранка отишла за Београд, а после се и вратила, дошла на годишњи одмор, како је она одлазила и враћала се?

Сведок [REDACTED]: Па можете једино из Книна са аутобусом, или да вози ауто.

Заменик тужиоца за ратне злочине: Јел возила ауто?

Сведок [REDACTED]: Не, како, није имала тамо ауто.

Заменик тужиоца за ратне злочине: Јел иначе има ауто?

Сведок [REDACTED]: Откуд ја знам.

Заменик тужиоца за ратне злочине: Јел зна да вози Томић Ранка?

Сведок [REDACTED]: Откуд ја знам, не знам ја.

Заменик тужиоца за ратне злочине: Не знате то.

Сведок [REDACTED]: А јел ви возите?

Заменик тужиоца за ратне злочине: Ја возим али нисам сведок.

Сведок [REDACTED]: Па добро, што питам.

Председник већа: Немате више питања? А реците ми колико често сте ви возили Ранки и тим женама храну?

Сведок [REDACTED]: Па добро, то повремено, моја жена спреми им какве оно што ми личани зовемо уштипке, палачинке.

Председник већа: Не, не питам вас то шта сте носили за ручак, наравно да вас то не питам, него вас питам колико често сте носили, јел свакодневно, сваки други и трећи дан, како?

Сведок [REDACTED]: Ма не, не, након, можда 15, 20, месец дана. Али ја сам...

Председник већа: Шта након 15, 20? На 15 дана сте носили?

Сведок [REDACTED]: Носио....

Председник већа: На 15 дана сте носили?

Сведок [REDACTED]: Па некада на 15, месец, шта знам, али ја сам туда пролазио и њих посећивао кад могу. Туда ми је била маршрута за Београд. Нема друге него преко тога Оштреља, Петровца и вамо за Србију.

Председник већа: А реците ми како се иде од Грачаца ка Београду, којим путем?

Сведок [REDACTED]: Грачац, Мазин, Лапац, Оштрељ, Кључ, Сански мост, Бања Лука, и амо преко Павловића ћуприје.

Председник већа: А јел може да се иде преко Босанског Петровца?

Сведок [REDACTED]: Мораш туда, куда ћеш ићи.

Председник већа: Мора. Па све сте споменули а Босански Петровац не споменусте?

Сведок Милан Гаћеша: Па не могу сад свако село ја спомињати куд се иде. Оштрељ-Босански Петровац то вам је пет, шест километара, туда мораш проћи. И идеш према Кључу, Сански мост и вамо идеш на Павловића ћуприју.

Председник већа: Шта сте рекли, јел [REDACTED] познајете?

Сведок [REDACTED]: Кога?

Председник већа: [REDACTED]

Сведок [REDACTED]: А ја сам све те жене познавао, али...то је изашло из...кад је то било.

Председник већа: То сте заборавили?

Сведок [REDACTED]: Ах, по имену је познам.

Председник већа: Познајете?

Сведок [REDACTED]: То је давно било и...

Председник већа: Па [REDACTED] каже да су биле, и Ранка да је била у Радићима?

Сведок [REDACTED]: Може она причати и да сам и ја био, шта.

Председник већа: Добро, не можете тако да одговарате, ја вас питам ви кажите.

Сведок [REDACTED]: Па и ја вама кажем, шта она може причат што год хоће.

Председник већа: Ја вас питам, јел тачно или није тачно?

Сведок [REDACTED]: Па није тачно, шта.

Председник већа: Није тачно? То знате поуздано а идете на 10, 15 дана, месец дана?

Сведок [REDACTED]: Па идем, ишо сам кад сам ход хтјео, и кад ми је жена нешто приредила, спремила, ја сам имао право да упалим ауто и да идем где год ја ођу.

Председник већа: Ја вас питам зато што кажете да сте ишли тако ипак ретко, нисте ишли често, а ви тврдите да није била у Радићима, како можете да тврдите, то вас питам?

Сведок [REDACTED]: Како није била у Радићу не знам.

Председник већа: Е тако кажите не знам, а не да кажете била је, није била. Добро, јел питања више нема? Нема више питања. Јел имате неке трошкове доласка у суд?

Сведок [REDACTED]: Немам.

Председник већа: Добро, хвала вам што сте дошли да сведочите, можете да идете.

Сведок [REDACTED]: Довиђења.

Председник већа: Довиђења. Добро, то би било све што је било данас по плану. Изволите.

Адвокат Милан Милосављевић: Предложио сам да се она слика уврсти као доказ, имам још један доказ а Ви одлучите дакле ради се о једној књизи где пише „Фактори односа снага у српско хрватском сукобу“ издало је удружење резервних војних старешина Српске крајине у Србији, где на страни 193, у другом пасусу описано да је Ранка као добровољац била тамо у чину поручника и тако даље. Па могу да фотокопирам па да вам доставим, или да вам оставим књигу па да ви исфотокопирате, односно служба да исфотокопира....

Председник већа: Добро, имамо времена, ви то доставите, фотокопирајте да покажемо тужиоцу, да видимо...

Адвокат Милан Милосављевић: Е у реду, онда ћемо тако направити, неће бити проблема, па ћу ја доставити копију, али да знамо о чему се ради и шта је то, као доказ да је она стварно била у чину поручника, не у чину капетана.

Председник већа: Добро, хвала. То је предлог. О том предлогу ћемо одлучити кад нам будете доставили.

Адвокат Милан Милосављевић: Јасно, јасно, хвала.

Председник већа: ...испитамо два сведока путем видео конференцијске везе, сад ја не знам да ли ћемо успети, значи имамо у 09.30 и...овако...

Суд доноси

РЕШЕЊЕ

Данашњи главни претрес се одлаже, а следећи заказује за:

15.12.2017. године. Ја имам оно што је поуздано, што ми је јављено за 13 часова да ће бити организована видео конференцијска веза са Сарајевом. Дакле за следећи главни претрес планирано је испитивање сведока [REDACTED] путем видео конференцијске везе из Кантоналног суда Бихаћ и суда Босне и Херцеговине Сарајево. Немамо повратну информацију за Бихаћ, ја ћу покушати овако да одредим неко време у 11 часова, уколико се нешто промени бићете обавештени.

Суд доноси

РЕШЕЊЕ

Да се главни претрес одлаже за 15.12.2017.године у 11.00 часова и у 13.00 часова.

Јер имамо видео конференцијску везу са Бихаћем и са Сарајевом, тако да не могу да тврдим тачно у које време. Видећемо, обавестићемо вас уколико буде било неких измена.

Довршено у 11,00 часова.

Записничар

Председник већа-судија